

LOFOTEN INTERNASJONALE KUNSTFESTIVAL - «I TASTE THE FUTURE» HENNINGSVÆR, 1. SEPTEMBER-I. OKTOBER 2017

Martin Palmer • FRILANS KUNSTSKRIBENT, KURATOR OG PRODUSENT
Kjell Ove Storvik • LIAF •• Jan Zappner

Fredriksenbruket.
FOTO: KJELL OVE STORVIK/LIAF

Kuratorene Heidi Ballet og Milena Høgsberg.
FOTO: JAN ZAPPNER

En smak av fremtiden

Det har skjedd mye siden den ambulerende «Landsdelsfestivalen for billedkunst og kunsthåndverk» først ble åpnet i Lofoten på begynnelsen av 1990-tallet. I dag høster Lofoten International Art Festival stor oppmerksomhet langt utenfor landegrensene. I en unik og stedsspesifikk kontekst presenterer LIAF et bredt utvalg med anerkjente norske og internasjonale kunstnere.

Festivalens innhold og konsept utformes hver gang av nye kuratorer med forskjellige bakgrunner, ideer og praksiser. LIAF er heller ikke knyttet til noe permanent sted, og har i år forflyttet seg til Henningsvær. Bak roret denne gangen finner vi Berlinbaserte Heidi Ballet og danske Milena Høgsberg. De er begge veletablerte aktører på den internasjonale kunstscenen, og har som kuratorer utmerket seg med flere store og utforskende kunstprosjekter. Sammen har de gitt den kommende festivalen en tydelig ramme inspirert av science fiction. Under tittelen *I Taste the Future* vil de ta med publikum til Henningsvær anno 2167.

150 ÅR INN I FREMTIDEN

Høgsberg og Ballet sitt opprinnelige utgangspunkt for LIAF 2017 var et ønske om å spekulere rundt fremtiden til Arktis, Lofoten og havområdene.

– Vi ønsker blant annet å undersøke spørsmål som angår sjørømmet i forhold til eierskap og tilhørighet til kyst og hav. Havet er jo det som knytter oss sammen, men oppleves som mer abstrakt enn våre oppdelte landegrenser. Det besitter også en fremtid som åpner for nye muligheter og forbindelser – og potensielle konflikter. Hva skjer for eksempel når isen smelter i Arktis slik at handelsskip kan seile en nordlig rute til Kina? Kan arktiske ressurser som mineraler og gass på sikt danne grunnlag for en geopolitisk krig?

Imidlertid måtte disse spørsmålene tilsettes av Høgsberg og Ballet etterhvert som kuratorene begynte å jobbe i Henningsvær og fikk mer innsikt i lokalsamfunnet. Det ble åpenbart at Lofoten er et annerledes sted å jobbe med, og utfordret kuratorene med sin egenartede kontekst.

– Det er mer enn nok å hente her. Hva betyr Lofoten lokalt? Hva betyr denne øygruppen globalt? Ikke minst, hvordan påvirkes stedet av alt som skjer i verden? Vi hadde allerede bestemt oss for å bruke science fiction som utgangspunkt for å fritt kunne assosiere og diskutere mulige fremtidsscenarioer under LIAF 2017. Verden har kommet til et punkt hvor

fremtiden ikke bare ser lys ut. Den diskuteres ofte i apokalyptiske ordelag. Det er ikke minst kjent at de nordlige områdene er sårbare. Vi ønsket allikevel å snakke positivt om fremtiden, forklarer de to.

HÅNDGRIPELIGHET OG PERFORMANCE

Selv om Høgsberg og Ballet snakker om science fiction så er det ikke en iscenesatt fremtidsstilling eller fremtidsby man får møte, men en biennale som i år bruker science fiction som metode for å skape et imaginært rom hvor man kan spekulere uten å forutsi.

– Science fiction lar oss bruke tenkte scenarier med utgangspunkt i det som skjer i verden i dag, og åpner slik for nye former for kunnskap og inspirasjon. Vi trenger dette for å tenke nytt og skape fremtiden vår. Kunsten oppfordrer til refleksjon og til å lage sammenkoblinger som strekker seg langt utover fremtidstenkningen de fleste av oss foretar seg – til noe mer nærliggende og konkret, forklarer Milena Høgsberg.

Tittelen *I Taste the Future* har kuratorene valgt for at de ikke skal spille for mye på tenkning og analyse, og heller antyde noe håndgripelig.

– Vi ønsker å spre festivalen ut til publikum og lokalbefolkningen, og kommer til å presentere mange performanser, og bevege oss ut i bybildet i Henningsvær.

Blant kunstnerne som deltar finner man libanesiske Youmna Chlala, grønlandske Pia Arke, og Ho Tzu Nyen fra Singapore. Kuratorene trekker frem den USA-baserte australieren Adam Linder som en av kunstnerne som vil være synlig i bybildet. Eglė Budvytytė fra Litauen er en annen som vil jobbe utendørs. Begge besøkte Lofoten allerede forrige sommer for å forberede bidragene sine.

– Vi ønsker å utspille det som skjer her snarere enn å bare prate om det, eller kun å vise det i lukkede rom, forklarer Ballet. Som en del av utstillingen har vi laget en rekke arkiver som setter dagsaktuelle problemstillinger i relasjon til fiktive historiefortellinger om fremtiden.

Av regionale kunstnere så har LIAF i år med seg Elin Már Øyen Vister og Silje Figschou Thoresen. Vister er aktiv med kunstnerkollektivet- og gjestekunstnerordningen Røst på Skomvær, og har i år allerede tilbragt en måned i Henningsvær. Her har hun pratet med flest mulig i lokalbefolkningen for å samle historier fra og om stedet. Arbeidet fletter sammen fortiden med en diskusjon om festivalens imaginære fremtidsscenarioer. Hvilket sted er dette om 150 år?

Kristin Risan snakker om verkene til Fabien Giraud og Raphaël Siboni under LIAF 2015.
FOTO: LIAF

Trevarfabrikken.
FOTO: KJELL OVE STORVIK/LIAF

GAMLE FREMTIDSRETTEDE ROM

Innendørs vil LIAF 2017 benytte Nordbrygga, Fredriksenbruket og Trevarfabrikken som kunstarenaer. Sistnevnte vil også fungere som hovedbygg for festivalen.

– Vi ønsket å bruke steder med en tydelig og lokalt forankret historie, men som allerede har blitt tatt i bruk til andre ting, forteller kuratorene. Nordbrygga, som opprinnelig var et trandamperi og fiskemottak, ble i 2014 kjøpt av Lofoten Opplevelser og settes nå i stand til nye oppgaver. Fredriksenbruket er et gammelt fiskebruk, men er nylig kjøpt av et privat par som planlegger å ta det i bruk til formål innen kunst og kultur. Trevarfabrikken er lagt ned, og skal bli en storstue for konserter, utstillinger, servering og overnatting. Det er en ung og optimistisk stemning på stedet, og som visningsrom spiller alle tre på festivalens diskusjon om fortid, eierskap og mulige fremtider.

HENNINGSVÆRCHARTERET

Når det gjelder å engasjere publikum, så vil de to kuratorene først og fremst konsentrere seg om kunstnerne og lokalkunnskap. De ønsker å engasjere lokale kunnskapsressurser, slik at de kan fortelle det internasjonale publikum noe om situasjonen i Lofoten. Lofoten tilbyr en spesifikk og annerledes kontekst, så det er mer enn nok å ta av her.

– Det skal holdes foredrag og samtaler med kunstnere, filmvisninger og mer under åpningshelgen. Selv kommer vi også til å være aktivt tilstede gjennom hele festivalmåneden. LIAF 2017 vil avsluttes med et seminar, eller «Think tank», hvor kunstnere og vitenskapsfolk møtes for å diskutere festivalens tematikk og fremtid i lys av nyervervet kunnskap. Dette prosjektet er et samarbeid med blant annet Kunstakademiet i Trondheim og Wienbaserte TBA21, som har et eget program som fokuserer på økologiske spørsmål angående havet.

- Kunstfestivalen i Lofoten ble startet med et regionalt og nasjonalt fokus 1991. Siden 1999 har den hatt en internasjonal profil og endret navn til LIAF – Lofoten International Art Festival.
- LIAF er ikke knyttet til noen permanent plassering i Lofoten, og hver festival utformes av kuratorer med forskjellig bakgrunn, ideer og praksiser.
- Siden 2009 har Nordnorsk kunstnersenter (NNKS) og LIAFs kunstneriske råd drevet festivalen.
- *I Taste the Future* er den niende internasjonale kunstfestivalen som arrangeres i Lofoten siden 1999.

Nordbrygga.
FOTO: KJELL OVE STORVIK/LIAF

– Målet er at vi skal signere «The Henningsvær Charter» på slutten av dette seminaret, som vil definere hvordan vi skal forholde oss til spørsmålene vi har diskutert på LIAF 2017 i fremtiden.

BARNAS LIAF

Som tidligere så fokuserer LIAF også på barn og unge med et formidlingsprogram som utvikles i samarbeid med kuratorene de inviterte kunstnere og Nasjonalmuseet. Formidlingen under årets festival vil ha sterkt fokus på performance, og arrangementene vil være spredd gjennom hele festivalperioden.

– Vi har besøkt både skoler og barnehager for å informere om LIAF 2017, forteller Kristin Risan, som er kunstpedagog ved Nordnorsk kunstsenter og ansvarlig for formidlingsprogrammet under LIAF.

– Alle skoletrinn og barnehager i kommunen blir invitert til festivalbesøk i samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Barna skal få se de aktuelle utstillingene og performancene, samt delta i egne aktiviteter. Elever i videregående skole blir invitert til «kunstsafari», som omfatter både LIAF og andre kunsthendelser og gallerier i regionen. Disse får slik mulighet til å ta et dypdykk i kunsten – fra maleriets gullalder til årets lokale samtidutstillinger.

Risan forteller at gjennom Barnas LIAF så samarbeider de med barn og voksne i lokalsamfunnet, som også vil lede arrangementene denne dagen.

– Vi ønsker å engasjere andre fastboende som «LIAF-los». Her vil enkeltpersoner, eller grupper oppfordres til å presentere utvalgte kunstverk, med utgangspunkt i egen fagbakgrunn eller interesser, forklarer Risan.

Prosjektet «LIAF-los» mener Kristin Risan er et viktig ledd for å øke det lokale eierskapet til LIAF. Hun håper det vil bidra til å gjøre formidlingspråket mer tilgjengelig, og at det treffer nye publikumsgrupper.